

ornamo

Ornamon kunnallisvaaliohjelma 2012

*Kuntalaisille hyvinvointia,
kunnille kustannustehokkaampia palveluja
muotoilun avulla.*



Ornamon kunnallisvaaliohjelma 2012

Teollisuustaiteen Liitto Ornamo edustaa koulutettuja muotoilijoita, suunnittelijoita sekä taideteollisia taiteilijoita. Alan suunnittelijoiden tehtävä on luoda parempaa kaupunkia, hyvinvointia ja laadukkaita kustannustehokkaita palveluita. Ornamon tavoitteena on lisätä muotoilun ammattikunnan vaikuttavuutta yhteiskunnassa ja tuoda ammattilaisten osaamista esille parempien kaupunkien suunnittelijoina.

Yleistä

Kuntien rakennettu ympäristö on suunnittelijoiden suunnittelemaa. Perinteisesti muotoilu kunnassa yhdistetään puiston penkkeihin, kadun valaistukseen, tieopasteisiin tai raitiovaunuihin. Tunnettuja, mutta vähemmän tiedostettuja suunnittelukohteita ovat esimerkiksi koulujen, sairaaloiden rakennusten, leikkaussalien tai niiden laitteiden, kalusteiden, sisustusten ja palvelujärjestelmien suunnittelu sekä tilataide. Taideteollisen alan suunnittelijoita työskentelee sekä kuntien palveluksessa että kuntien ostamien palveluiden ja tuotteiden suunnittelemisessa yrityksissä. Suunnittelua ohjaavat saatavuus, esteettömyys, turvallisuus, toiminnallisuus ja visuaalisuus.

Kuntien taloudellinen tilanne ja väestön ikääntyminen haastavat kunnat kehittämään laadukkaita, oikein kohdennettuja, mitoitettuja ja kustannustehokkaasti tuotettuja palveluita. Muotoiluosaamisen avulla voidaan kehittää käyttäjälähtöisesti laadukkaampia palveluita ja lisätä kuntalaisten hyvinvointia.

Kokonaisuuksien hallinta

Kunta yksikkönä on kuin pieni itsenäinen Suomi. Sen kilpailukyky riippuu identiteetin määrittämisestä ja rakentamisesta, kokonaisuuksien ja päätöksenteon sujuvuuden hallinnasta. Muotoilukoulutuksen saaneiden työpanos on tehokas ratkaisu kokonaisuuksien hallintaan. He osaavat määritellä selkeät ongelmat, valmistella ratkaisut ja luonnostella ne päätöksentekoon tukien kuntien laatutyötä.

Hyvä kaupunkisuunnittelu

Suomessa on toteutettu viime vuosikymmeninä laajoja kaupunkiympäristön parannushankkeita. Kaupunkiympäristöön liittyvä tuote- ja ympäristösuunnittelu käsittää julkisten ulkotilojen kokonaisvaltaisen suunnittelun, kadunkalusteiden ja katupäällysteiden muotoilun sekä valaistuksen ja kadun rakennelmien, kuten portaiden, suunnittelun.

Suunnittelu vaikuttaa monin tavoin ympäristön toimivuuteen ja laatuun ja sitä kautta kaupunkielämään ja sekä asukkaiden että vierailijoiden kuvaan kaupungista. Ympäristösuunnittelun parissa työskentelee lukuisia muotoilijoita, taiteilijoita, sisustusarkkitehteja, arkkitehteja ja maisema-arkkitehteja. Tiivistyvien kuntien aluesuunnittelu haastaa suunnittelijat varmistamaan toimivat yhteydet, liikenteen, palvelut ja uusien alueiden liittymisen olemassa olevaan kuntarakenteeseen ja palvelutarjontaan.

Kuntien palveluiden ja tilojen kehittäminen

Kunta- ja palvelurakennemuutoksella valtio hakee ratkaisua kestävään palvelutuotantoon. Haasteita palvelutuotannolle tuovat kuntatalous ja jatkuvasti huollettava ja korjattava varallisuus, julkiset kiinteistöt. Kuntien suurin omaisuus eli lukuisat julkiset rakennukset vaativat tulevaisuudessa yhä enemmän korjausrakentamista tai käyttöfunktion muutosta. Julkisten rakennusten, erityisesti ikääntyneiden palveluasumisen, uudisrakentamisen tarve kasvaa.

Kiinteistön elinkaarta on ajateltava energiankulutuksen lisäksi käyttökelpoisuuden ja käyttäjälähtöisyyden kannalta: julkisten tilojen on oltava monikäyttöisiä, palveltava useita tarkoituksia ja olla helposti muunneltavia eri väestöryhmille. Jotta tila olisi hyötykäytössä ”24/7” ja tuottaisi yhä laajempia ja monipuolisempia palveluita on palvelut ja tilatarpeet sovittava yhteen aivan uudella tavalla.

Muotoiluosaamisen avulla palveluprosessi, tilat, infrastruktuuri ja logistiset haasteet voidaan ratkaista kokonaisuutena. Tavoitteena on kuntalaiselle esteetön, saavutettava palvelu, joka on laadukasta, oikeinajoitettua ja oikeinmitoitettua kuntalaiselle ja kustannustehokkaampaa kunnille. Sivutavoitteena pidennetään kiinteistöjen elinkaarta hyvällä rakentamisella sekä tilojen monipuolisella käytettävyydellä sekä muunneltavuudella.

Suunnittelua ohjaavat saatavuus, esteettömyys, turvallisuus ja visuaalisuus.

Pk -yrittäjyys ja julkisten hankintojen kilpailutusprosessi

Kuntien hankinnoilla on suuri taloudellinen merkitys, ja ne luovat työtä Suomeen ja suomalaisille yrityksille. Kuntien kilpailutuskäytäntöjen tulisi mahdollistaa myös pk-yritysten osallistuminen kilpailutuksiin. Kilpailutuksissa tulisi paremmin ottaa huomioon pk-yritysten yhteenliittymät ja mahdollistaa osatarjoukset tarjouspyynnössä.

Kuntien hankintakäytäntöjä on syytä kehittää yhteistyössä alan järjestöjen kanssa. Muotoilun ostamisessa hyvien periaatteiden mukaista on aikaisempien referenssien esittäminen. Kilpailutusvaiheessa ei tule ilmaiseksi vaatia luonnoksia hankinnan kohteesta. Kuntien tulee kehittää suunnitteluostamisen osaamistaan tai ostaa ulkopuolista osaamista tarkoitukseenmukaisen hankinnan aikaansaamiseksi.

Taide osana hyvää kaupunkisuunnittelua

Ornamon tavoitteena on edistää julkisen taiteen käyttöä kaupunkisuunnittelussa. Julkisella taiteella muokataan rakennettua ympäristöä, lisätään viihtyisyyttä, alueiden mielenkiintoisuutta ja osallistutaan kauniiden kaupunkiympäristöjen rakentamiseen.

Uusien alueiden rakentamisessa julkisen taiteen avulla luodaan alueen omaleimaista identiteettiä. Aluerakentamisessa, avoimissa julkisissa ja kaupunkitiloissa, joilla on merkittävyyttä paikallisesti tai kulttuurisesti tulee noudattaa prosenttiperiaatetta. Taiteen prosenttiperiaate tarkoittaa, että kunnat ohjaavat julkisten rakennushankkeidensa investointikuluista yhden prosentin taidehankintoihin. Onnistuneen lopputuloksen varmistamiseksi taideteosten paikat on hyvä kirjata kaavaan ja tontinluovutusehtoihin jo suunnitteluvaiheessa.

Valokuvat: Ulla-Kirsti Junttila, SITO



Palvelumuotoilijan tai strategisen suunnittelijan työ voi tuoda kunnalle sekä parempia palveluita että kustannustehokkuutta.

Muotoilu- ja taidekasvatus – taide kuuluu jokaiselle lapsille

Taide on osa lasten ja nuorten monipuolista hyvinvointia, itsensä ja ympäristönsä tuntemusta. Kuntien tulee turvata lasten ja kulttuurin kohtaaminen etsien uusia muotoja taidekasvatukseen taloudellisesti vaikeana aikana.

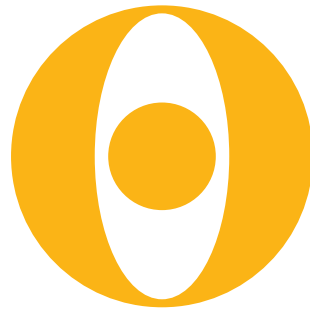
Muotoilukasvatuksessa pohditaan esineen ja ihmisen välisiä suhteita ja opitaan muotoilun perustaitoja. Elinkeinoelämän keskusliiton Tulevaisuusluotain -hankkeessa on ennakoitu, että muotoiluosaamisen merkitys työelämässä kasvaa.

Varhaisella muotoilukasvatuksella annetaan välineitä kriittiseen kuluttamiseen, ympäristön havainnoimiseen ja se tukee työelämässä tarvittavien taitojen oppimista kuten ongelmanratkaisua, yritteliäisyyttä, innovatiivisuutta ja luovuutta.

Lopuksi

Kunnat kohtaavat tällä hetkellä monia haasteita palveluiden laadun kehittämisen ja rahoittamisen suhteen. Palvelumuotoilijan tai strategisen suunnittelijan työ voi tuoda kunnalle sekä parempia palveluita että kustannustehokkuutta. Muotoilijat ovat innovaatioiden, käyttäjälähtöisyyden ja saavutettavuuden asiantuntijoita, joita tarvitaan myös kaupunkisuunnittelussa. Julkinen taide tulisi nähdä luontevana osana erityisesti uusien alueiden kaavaa ja suunnitteluprosessia. Taide- ja muotoilukasvatus turvaa suomalaiset innovaatiot ja laadukkaan suunnitteluosaamisen olemassaolon myös tulevaisuudessa.

Teollisuustaitteen Liitto Ornamo tiedottaa jäsenilleen alan avoimista työpaikoista veloituksetta. Liitto tarjoaa myös kilpailukonsultointipalvelua, jonka avulla hyvä kilpailukonsepti tavoittaa sopivat suunnittelijat.



ornamo

*Teollisuustaitteen Liitto Ornamo
Annankatu 16 B 35-36
00120 Helsinki*

*puh. 09 68 777 40
www.ornamo.fi
www.finnishdesigners.fi*